

**ВРХОВНИ СУД
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Број: Увл-116/04
Бања Лука, 28.12.2005. године**

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од судија Кршлаковић Фикрета, као председника вијећа, те Мрша Смиљане, Нинић Јанка, Куленовић Златка и Осмић Дарка, као чланова вијећа, уз судјеловање Снежане Црнојевић, као записничара, у управном спору по тужби К. С. из П., заступаног по пуномоћнику Љ. З., адвокату из Г., улица К. Б. (у даљем тексту: тужилац), против акта број 1044365975 од 9.2.2004. године туженог Фонда, у предмету остваривања права на старосну пензију, одлучујући о захтјеву туженог за ванредно преиспитивање пресуде Округног суда у Бањалуци број У-115/04 од 11.11.2004. године, у сједници одржаној дана 28.12.2005. године донио је

ПРЕСУДУ

Захтјев се уважава, став 1. изреке пресуде Округног суда у Бањалуци број У-115/04 од 11.11.2004. године се укида и предмет враћа том суду на поновно одлучивање.

Образложење

Ставом 1. изреке побијане пресуде, уважена је тужба тужиоца и поништен акт туженог означен у уводном дијелу ове пресуде, којим је одбијена његова жалба изјављена на рјешење Филијале П. број 1044365975 од 21.10.2004. године. Тим, првостепеним рјешењем тужиоцу је признато право на старосну пензију према пензијском стажу од 34 године и 11 мјесеци, почев од 1.7.2003. године. Ставом 2. изреке те пресуде одлучено је да се одбија захтјев тужиоца за накнаду трошкова поступка.

Према образложењу побијане пресуде, тужени је у поступку који је претходио доношењу оспореног акта, погрешно и непотпуно утврдио чињенично стање на околност уплате доприноса за пензијско и инвалидско осигурање (доприноси за ПИО), што је резултирало погрешном примјеном материјалног права, јер да је предузеће у којем је био запослен тужилац, обавијестио туженог да су за тужиоца уплаћени доприноси за ПИО, за период од 1.7.1998. до 31.12.1998. и за период 21.1.1999. до 30.6.2003. године. Суд је оцијенио да су то разлози за поништење оспореног акта предвиђени одредбама члана 10. став 1. тачка 1. и 3. Закона о управним споровима. Међутим, и поред оваквог закључивања суд констатује да је "неспорно да је за тужиоца извршена појединачна уплата доприноса сходно одредбама члана 24. а) став 2. Закона о пензијском и инвалидском осигурању, па да му се спорни период има уврстити у радни стаж". Надаље суд заузима правни став да чак уколико за тужиоца, није извршена појединачна уплата доприноса, да му се период у којем је био запослен "има уврстити у обрачун висине пензије, јер да је он био обавезно осигурано лице по основу радног односа па да је нејасно зашто тужени није тај период признао тужиоцу у радни стаж".

У благовремено поднесеном захтјеву за ванредно преиспитивање те пресуде (у даљем тексту: Захтјев) тужени је истакао да су одредбама члана 46. Закона о пензијском и инвалидском осигурању, децидирано прописани услови за остваривање права на старосну пензију, да је одредбама члана 26. до 34. тог закона прописано шта се сматра пензијским стажом, односно стажом осигурања, док је одредбом члана 41. наведеног закона прописано да се у стаж осигурања осигуранику рачуна вријеме за које су плаћени доприноси за ПИО. Наводи да је списима предмета приложена радна књижица тужиоца са подацима о времену његовог запослења од 1.2.1964 до 30.6.2003. године, са прекидима, те службена забиљешка Филијале П. да је обвезник уплате доприноса измирио обавезе према туженом са 31.12.1997. године. Како нема доказа, како надаље истиче, да су доприноси за ПИО измирени са даном престанка осигурања, то нису испуњени услови за признавање стажа осигурања за спорни период према одредби члана 41. Закона о пензијском и инвалидском осигурању. Предложио је да се захтјев уважи и побијана пресуда преиначи.

Каран Симо, као заинтересовано лице у овом спору није дао одговор на захтјев, који му је са упутом о том праву уручен дана 8.11.2005. године.

Размотривши захтјев, побијану пресуду, те остале прилоге у списима предмета, на основу одредбе чл. 48. Закона о управним споровима („Сл. гласник РС“, број 12/94, у даљем тексту: ЗУС) овај суд је одлучио као у изреци пресуде из слиједећих разлога:

Из садржаја списка туженог произлази да је тужилац незадовољан рјешењем којим му је признато право на старосну пензију према пензијском стажу од 34 године 11 мјесеци и 12 дана, изјавио жалбу уз коју је доставио обавијест предузећа Р. ж. р. из П. број Б2-103/03-11-771 од 17.11.2003. године, да су доприноси за ПИО за период од 1.7.1998 до 31.12.1998. и од 21.1.1999. до 30.6.2003. године, уплаћени. Иако тужени, у оспореном акту констатује да је тужилац уз жалбу доставио ту обавијест, он не провјерава чињеницу уплате доприноса за наведени период већ своју одлуку заснива на службеној забиљешци Филијале П. из првостепеног поступка. На тај начин, чињенично стање је остало непотпуно и неправилно утврђено, на што суд у дијелу побијане пресуде правилно указује, уз обавезу туженог да у поновном поступку поступи по правном схватању и примједбама суда из те пресуде.

Међутим, образложење побијане пресуде у другом дијелу је контрадикторно са њеном изреком и разлозима због којих је уважена тужба тужиоца и оспорени акт поништен. Наиме, иако суд констатује да је у поступку који је претходио доношењу оспореног акта чињенично стање погрешно и непотпуно утврђено, што је имало за посљедицу неправилну примјену материјалног права, суд образлаже да је чињенично стање "неспорно утврђено" због тврдње (обавијести) предузећа у којем је био запослен тужилац, да су доприноси за ПИО уплаћени. Суд надаље тумачи одредбе Закона о пензијском и инвалидском осигурању, у смислу да је тужилац обавезно осигурано лице по основу радног односа, па да му се због те чињенице, период у којем је био запослен, има признати у пензијски стаж.

Овакав правни став суда у побијаној пресуди је неправилан. С правом тужени у захтјеву указује да је одредбом члана 41. Закона о пензијском и инвалидском осигурању ("Службени гласник РС", бр. 106/05 – пречишћен текст – у даљем тексту: Закон о ПИО) прописано да се стаж осигурања у смислу члана 27. до 36. овог закона рачуна осигуранику, за вријеме за које је плаћен допринос за пензијско и инвалидско осигурање. У том правцу је донесена одлука Уставног суда Републике Српске број У-44/02 од 27. октобра 2005. године, према којој није прихваћена иницијатива за оцјењивање уставности те одредбе. Према образложењу одлуке Уставног суда, оспореном одредбом није повријеђен принцип из члана 10. Устава Републике Српске, којим се гарантује равноправност грађана у слободама, правима и дужностима и једнакост пред законом, а да је обим права који се остварују финансијским путем, односно новчаним средствима, у директној зависности од материјалних могућности друштва у датом периоду.

Због наведених повреда правила поступка, које се огледају у контрадикторном образложењу побијане пресуде у односу на разлоге због којих је уважена тужба тужиоца и оспорени акт туженог поништен, та пресуда се није могла испитати, па је захтјев уважен и та пресуда укинута како би се приликом поновног одлучивања по тужби правилно оцијенили разлози за поништење оспореног акта. По оцјени овог суда у управном поступку који је претходио доношењу коначног рјешења којим је тужиоцу утврђено право на старосну пензију према пензијском стажу од 34 године, 11 мјесеци и 12 дана није на несумњив начин утврђено, провођењем одговарајућих доказа, да ли је од стране предузећа у којем је био запослен тужилац, заиста извршена уплата доприноса за спорни период. Уколико би се на основу тако проведеног поступка та чињеница утврдила, тада би се могле правилно примијенити релевантне одредбе Закона о ПИО којима су прописани услови за остваривање права на старосну пензију.

Због наведеног одлучено је као у изреци ове пресуде на основу одредбе члана 49. став 1. ЗУС-а, јер је остварен разлог из одредбе члана 20. истог закона, уз обавезу суда да у поновном поступку поступи сагласно одредби става 3. члана 49. тог закона.

Записничар:
Црнојевић Снежана

Предсједник вијећа:
Кршлаковић Фикрет

За тачност отправка овјерава
Руководилац судске писарнице
Амила Подрашчић